

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 152 176/99-5049
Signatura: bo2cs106

Oblastní pracoviště č. 15 Zlín
Okresní pracoviště Kroměříž

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Rajnochovice, 768 71 Rajnochovice 188
Identifikátor ředitelství:	600118665, IZO 102 519 731
Ředitel školy:	Vladimír Konečný
Zřizovatel:	Obec Rajnochovice, 768 71 Rajnochovice 144
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Kroměříž, Moravcova 259, 767 01 Kroměříž
Termín inspekce:	14. - 20. květen 1999
Inspektoři:	Mgr. Pavla Koupilová, Mgr. Vlasta Machalová
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Třídní knihy a rozvrhy hodin pro škol. rok 1998/99, inspekční zpráva čj. 152-177/98-5049, třídní výkazy a katalogové listy žáků, Výjimka MŠMT čj. 18 703/99-22 o krácení některých přestávek, zápisy metodického sdružení, hospitační záznamy ředitele školy a zástupkyně ředitele školy, tematické plány sledovaných předmětů, zápisy z pedagogických rad, žákovské knížky, čtvrtletní prověrky a slohové práce z českého jazyka, žákovské sešity. Inspekční zpráva se dále opírá o hospitační záznamy ČŠI, podkladem jsou i zjištění získaná prohlídkou objektu a rozhovory s vedením školy.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Jedná se o úplnou základní školu s jednou třídou v každém ročníku. V letošním školním roce ji navštěvuje 149 žáků nejen z Rajnochovic, ale i z okolních obcí.

Školní budovy vznikly ve dvou etapách. Nejnovější přístavba vyřešila dlouholeté problémy s umístěním druhého stupně.

Inspekce hodnotila tentokrát úroveň výuky českého jazyka, dějepisu a vlastivědy.

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Pro výuku ani jednoho ze tří sledovaných předmětů není ve škole zřízena zvláštní pracovna. Pro práci pedagogů i žáků jsou však k dispozici dvě žákovské knihovny (pro každý stupeň zvlášť). Obě poskytují výpůjční službu, slouží žákům nejen jako zdroj informací, ale vhodně vychovávají čtenáře.

Výuka jazyka českého probíhá na prvním stupni v domovských třídách, na druhém většinou v pracovně výtvarné výchovy. ČŠI považuje za dobré doplnění schválených učebnic o další soubory literárních textů a čítanek. Učitelé užívají většinou dvojrozměrné názorné pomůcky, vhodně vytvářejí vlastní pro metodické zpestření výuky. K dispozici je i klasická didaktická technika. Počítačové programy zaměřené na český jazyk mohou žáci využít pro procvičení mimo vyučovací hodiny.

Výuka dějepisu a vlastivědy probíhá v domovských třídách. Učitelé mají k dispozici standartní didaktickou techniku. Využívány jsou především obrazové publikace z učitelské knihovny a nástěnné mapy. Kabinet dějepisu je postupně vybavován encyklopediemi, doplňkovou beletrií, videokazetami a srovnávacími časovými tabulkami.

Materiální vybavení školy se se snižováním přidělených finančních prostředků setkává s problémy. Je tím limitováno okamžité kvalitní zabezpečení výuky.

Materiálně technické podmínky výuky sledovaných předmětů hodnotí ČŠI jako průměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Pracovní prostředí školy je vybaveno funkčním nábytkem. Prostory školy byly v době inspekce řádně uklizeny. Osvětlení tříd je dostatečné.

Ve školních budovách je průběžně prováděna drobná údržba. Problémy jsou zejména se zabezpečením sociálních zařízení a odpadů.

Třídy jsou vyzdobeny pracemi žáků, pomocnými didaktickými přehledy a doklady o historii regionu. Problematická je výzdoba chodeb, zejména v nové školní budově jsou už svou stavební dispozicí ponuré.

Rozvrh hodin respektuje svou stavbou psychohygienické požadavky. Vyučovací hodiny sledovaných předmětů jsou rozmístěny rovnoměrně na celý pracovní týden a umístěny v jednotlivých dnech tak, že to odpovídá jejich charakteru.

Psychohygienické podmínky pro výuku sledovaných předmětů hodnotí ČŠI jako průměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Výukou českého jazyka na prvním stupni je vždy pověřena třídní učitelka příslušné třídy. Z nich mají 3 předepsané vysokoškolské vzdělání, dvě střední školu s pedagogickým zaměřením, z toho jedna studuje vysokou školu.

Na druhém stupni učí český jazyk dvě vyučující. Většina hodin (kromě jedné třídy) je vyučována kvalifikovaně a odborně.

Dějepis je vyučován dvěma kvalifikovanými pedagogy, jeden nemá příslušnou odbornost.

Vlastivěda je vyučována kvalifikovaně a odborně.

Učitelé se vzdělávají prostřednictvím Střediska pro další vzdělávání Hulín. Zájem o další vzdělávání je veliký, je však limitován jak přidělenými finančními prostředky, tak zejména vzdáleností obce a možnostmi dopravního spojení.

Personální zabezpečení výuky sledovaných předmětů je spíše nadprůměrné.

4 Plnění učebních osnov

Ve škole probíhá výuka v 1. - 7. ročníku podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. V 8. a 9. ročníku podle učebních dokumentů čj. 18 730/91-20. Počet vyučovacích hodin odpovídá těmto zvoleným učebním programům.

Učivo si jednotliví vyučující rozpracovávají do časových tematických plánů. Jejich plnění je součástí kontrolní a hospitační činnosti vedení školy. Vzhledem k tomu, že ve škole kromě metodického sdružení pro první stupeň nepracuje žádný další metodický orgán, bylo by žádoucí konzultovat rozvržení učiva pro jednotlivé ročníky s okresními metodiky, případně jinou úplnou základní školou.

Výuka sledovaných předmětů je vhodně doplněna o nepovinné předměty cvičení z českého jazyka a náboženství. Škola se v kroužcích věnuje i žákům s problémy logopedickými a dyslektickými. Za vhodné považuje inspekce doplnění výuky o návštěvy divadla ve Zlíně, vhodně zaměřené vlastivědné výlety a v neposlední řadě i veřejná vystoupení žáků (Vánoce, Den matek ap.).

Učební osnovy jsou plněny. Doplněním o další aktivity lze tuto oblast hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Dějepis

Výuka dějepisu je kvalifikovaná, pouze 2 hodiny týdně vyučuje učitel bez odbornosti pro daný předmět.

Probírané učivo bylo v souladu se vzdělávacími programy, podle nichž škola učí. Vyučovací jednotky jsou promyšlené, jejich struktura je klasická, užití metody tradiční.

Žáci jsou vhodně v průběhu výuky vybízeni k aktivní spolupráci. Uplatňují poznatky získané v jiných předmětech nebo zhlédnuté v historických filmech či dokumentárních snímcích televize.

Motivace zájmu o předmět je uskutečňována prostřednictvím vhodně vybraných úryvků literárních textů a zajímavým komentováním obrazového materiálu.

Zápisy v sešitech jsou výstižné a přehledné. Výuka probíhá podle učebnic schválených MŠMT.

Škola organizuje školní kolo soutěže Mladý historik.

Sledovaná výuka dějepisu je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Český jazyk

Přímé pozorování ve vyučovacích hodinách i kontrola písemných prací žáků potvrdily dobrou úroveň vědomostí žáků ve vztahu k přijatým vzdělávacím programům. Výuka je personálně zajištěna dle podmínek daných umístěním školy v odlehle okrajové části okresu (viz výše).

Obsah a metodika výuky je lépe koordinována na prvním stupni, kde pracuje metodické sdružení. Na druhém stupni (kromě jedné třídy) vyučuje všechny hodiny českého jazyka jedna vyučující.

Vyučovací hodiny měly klasickou stavbu, převážně se jednalo o frontální výuku, do níž byla zejména na prvním stupni vhodně zařazována i práce skupinová. Důraz byl kladen na dobré zvládnutí gramatického učiva. V literární výchově byla vhodně využita variabilita textů. ČŠI zejména kladně hodnotí pěstování mezipředmětových vztahů na obou stupních školy. Žáci se specifickými poruchami učení jsou zohledňováni.

Písemné úkoly jsou zadávány přiměřeně a jsou kontrolovány. Předepsané slohové práce vycházejí tematicky ze zkušeností žáků, rozvíjejí jejich myšlení i vyjadřovací schopnosti. U všech písemných žakovských prací není pracováno s chybou. U větších prací chybí analýza zjištěných nedostatků a není promyšlen systém nápravy zjištěných chyb.

Výuka ve škole je vhodně doplněna dalšími aktivitami. Žakovské knihovny obsahují soubory knih pro práci ve vyučovacích hodinách i společnou četbu. Škola organizuje návštěvy zlínského divadla. Organizována je i řada žakovských soutěží.

Výuka českého jazyka je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Vlastivěda

Vlastivěda je vyučována kvalifikovaně a odborně. Pozorovaná výuka byla vedena tradičními metodami. Výklad je veden přiměřeně a srozumitelně. Motivace a výchovné působení je přesvědčivé.

Výuka je doplněna názornými obrazovými pomůckami a vhodně vybranou beletrií. Žáci si sami vyrábějí pomocné materiály. Úkoly žáky aktivizují, učí je uplatňovat i poznatky získané jinde. Jsou pěstovány mezipředmětové vztahy.

Sledovanou výuku vlastivědy hodnotí ČŠI jako nadprůměrnou.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Ve sledovaných vyučovacích hodinách projevovali žáci znalosti a dovednosti, které odpovídaly kvalitou a rozsahem zvoleným učebním programům. Rezervy vidí ČŠI zejména v oblasti metodiky. Frontální výuka často staví žáky do role pasivních posluchačů a je velmi málo efektivní, chceme-li žáky naučit kreativnímu myšlení v předmětech a složkách k tomu určených.

Škola vede žáky ke kultivovanému společenskému jednání. Dobré výsledky v této oblasti jsou dány jednotným působením celého sboru, ale i přiměřenou velikostí školy nedovolující jakoukoliv anonymitu. Jsou dány podmínky pro rozvoj osobnosti každého žáka i jeho individuálních zájmů. Žákům se vzdělávacími i výchovnými problémy je věnována mimořádná péče.

Ve sledovaných předmětech se žákům dostává dobrých základů pro jejich další vzdělávání i občanský život.

Z hlediska výsledků vyučování lze školu ve srovnání s podobnými hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

ČŠI hodnotí podmínky a průběh vzdělávání v jazyce českém, dějepise a vlastivědě v této škole jako spíše nadprůměrné.

ZÁVĚRY

- Pro výuku sledovaných předmětů jsou ve škole vhodné materiálně technické podmínky. Za zvláště pozitivní lze označit množství doplňkové beletrie, encyklopedií a pomocných textů.
- Ve vyučovacích hodinách převládají klasické formy výuky, ale byla pozorována i velmi pěkná práce skupinová.

